

นำรถยนต์บริษัทไปใช้ส่วนตัว เลิกจ้างได้ไหม?

โดย คุณไพศาล เตมีย์

กรรมการผู้จัดการ
บริษัท เอช อาร์ เซ็นเตอร์ จำกัด

หลายคนสงสัยว่า....

“การนำรถยนต์ของบริษัทไปใช้ส่วนตัว” ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงที่นายจ้างจะเลิกจ้างลูกจ้างโดยไม่จ่ายค่าชดเชยได้หรือไม่”

บ้างก็ว่า จะถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงได้อย่างไร ถ้าเอาไปใช้กันวันสองวันเอง แล้วก็นำมาส่งคืน ไม่ได้ขโมยรถยนต์ไปเลยเสียเมื่อไหร่ บริษัทเสียหายอะไรมากหรือ?

ฝ่ายหนึ่งก็แย้งว่า ทำไมจะไม่ถือว่าร้ายแรงที่ลูกจ้างเก็บเงินลูกค้ำมาแต่ไม่ส่งคืนบริษัททันที เอาเงินไปใช้ส่วนตัวก่อนแล้วจึงค่อยส่งคืนบริษัทครบทุกบาททุกสตางค์ บริษัทจับได้ยังเลิกจ้างได้เลย นี่ก็ไม่ได้ขโมยเงินไปเหมือนกันหรือ

อีกฝ่ายหนึ่งก็ตั้งเรื่องให้คิดอีกว่า แล้วถ้าการนำรถส่วนตัวไปใช้นั้นจะเกิดมาจากได้ขับรถไปเยี่ยมคุณแม่ที่ต่างจังหวัดเพราะกำลังป่วยหนักจริงๆ ไม่ได้เป็นการโกหก ผิดนะผิดแน่เพราะเอารถไปใช้ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่จะถือว่าเป็นเรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องผิดร้ายแรงหรือ?

ข้อถกเถียงแบบนี้ ในทางปฏิบัติแล้วมีกรณีให้เห็นอยู่เสมอสำหรับลูกจ้างที่ใช้รถของบริษัทในการทำงาน

คำถามจึงมีว่า จริงๆ แล้วควรทำได้แค่ตักเตือนก่อนแล้วหากทำซ้ำจึงค่อยเลิกจ้าง หรือว่าจะเลิกจ้างโดยไม่จ่ายค่าชดเชยได้เลย

เรื่องนี้ต้องขอหยิบยกเอาคำพิพากษาฎีกาที่ 7042/2543 มาให้เห็นเป็นแนวทางดังนี้

ฎีกาว่าไว้ว่า...

ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ ลูกจ้างเป็นพนักงานขับรถ ได้รับแจ้งในวันที่ 2 ธันวาคม 2542 ว่ามารดาป่วยหนักกำลังจะเสียชีวิต จึงขับรถของบริษัทไปเยี่ยมมารดาที่จังหวัดชัยภูมิโดยไม่ได้รับอนุญาต และในวันที่ 4 ธันวาคม 2542 มารดาของลูกจ้างคนนี้ได้เสียชีวิตลงจริงๆ ต่อมาวันที่ 7 ธันวาคม 2542 ลูกจ้างก็นำรถยนต์ส่งคืนบริษัท

ลูกจ้างถูกนายจ้างเลิกจ้างเนื่องจากจงใจฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับและคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายกรณีร้ายแรง ไม่จ่ายทั้งสินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าและค่าชดเชย จึงนำคดีไปฟ้องศาล

ปรากฏว่าศาลแรงงานกลางพิพากษาว่า กรณีนี้ไม่ใช่กรณีร้ายแรง จึงพิพากษาให้จ่ายค่าชดเชย

นายจ้างจึงอุทธรณ์ไปยังศาลฎีกา

ศาลฎีกาเห็นต่างจากศาลแรงงานโดยศาลฎีกาเห็นว่าระเบียบข้อบังคับของจำเลยที่ห้ามพนักงานขับรถของจำเลยนำรถยนต์ของจำเลยไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวนั้น มิใช่เป็นเพียงมาตรการประหยัดค่าใช้จ่ายของจำเลยเท่านั้น แต่ยังเป็นกรป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่รถยนต์อันเป็นทรัพย์สินของจำเลยไว้ล่วงหน้าอีกด้วย พนักงานขับรถนำรถยนต์ของจำเลยไปใช้โดยพลการ จะเสียหายจากการเสื่อมสภาพโดยไม่ได้ทำให้เกิดประโยชน์แก่กิจการแล้วยังเสี่ยงอุบัติเหตุหรือความเสียหายประการอื่นๆ อีกด้วย

การที่โจทก์นำรถยนต์ของจำเลยไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวเป็นระยะเวลาจนถึง 6 วันโดยมิได้บอกกล่าวให้จำเลยทราบแต่อย่างใด ทั้งๆ ที่ก่อนจะเกิดเหตุคดีนี้โจทก์เคยขออนุญาตนำรถยนต์ของจำเลยไปใช้ธุระส่วนตัวแต่ไม่ได้รับอนุญาตมาแล้ว โจทก์ย่อมต้องคาดหมายได้ว่าหากโจทก์ขออนุญาตนำรถยนต์ของจำเลยไปใช้ธุระส่วนตัวในกรณีนี้จำเลยก็จะไม่อนุญาตอีกเช่นเดียวกัน

การกระทำของโจทก์ดังกล่าวจึงเป็นการจงใจอย่างแข็งขันที่จะฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของจำเลยซึ่งเป็นนายจ้าง หรือแสดงให้เห็นว่าโจทก์เป็นบุคคลที่ไม่ใส่ใจต่อระเบียบข้อบังคับของจำเลยแต่อย่างใด

แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่าสาเหตุที่โจทก์นำรถยนต์ของจำเลยไปใช้ดังกล่าวนั้น จะสืบเนื่องมาจากมารดาของโจทก์ป่วยหนักและถึงแก่กรรมก็ตาม สาเหตุดังกล่าวเป็นเรื่องส่วนตัวของโจทก์

นอกจากนี้ก็ปรากฏตามบันทึกคำให้การของโจทก์เอกสารหมายเลข 3 ว่าโจทก์ได้ขอลาหยุดพักผ่อนประจำปีระหว่างวันที่ 1 ถึงวันที่ 4 ธันวาคม 2542 เพื่อไปเยี่ยมมารดาที่ป่วยหนัก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโจทก์ทราบว่ามารดาของโจทก์ป่วยหนักและโจทก์ต้องการไปเยี่ยมมารดามาก่อนวันที่ 1 ธันวาคม 2542 อยู่แล้ว โจทก์ย่อมมีระยะเวลาเตรียมตัวจัดพาหนะในการเดินทางได้ล่วงหน้า มิใช่เหตุจำเป็นกะทันหันหรือเหตุสุดวิสัยอย่างใดที่จะต้องนำรถยนต์ของจำเลยไปใช้โดยพลการเช่นนี้

การกระทำของโจทก์จึงเป็นการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของจำเลยกรณีร้ายแรง จำเลยมีสิทธิที่จะเลิกจ้างโจทก์ได้โดยไม่ต้องจ่ายค่าชดเชย

เห็นฎีกานี้แล้ว พนักงานที่คิดว่าจะแอบเอารถยนต์ที่บริษัทให้ใช้ในงานไปใช้เรื่องส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต คงเห็นแล้วว่าถือเป็นเรื่องร้ายแรงได้ขนาดไหน

อย่างไรก็ดี ก็มีได้หมายความว่า เมื่อเห็นฎีกานี้แล้ว ต่อไปนี้เห็นใครนำรถยนต์ไปใช้ส่วนตัวก็จะเลิกจ้างโดยไม่จ่ายค่าชดเชยไปทันทีทั้งนี้เพราะตามข้อเท็จจริงในฎีกามีรายละเอียดหลายประการที่ทำให้เรื่องนี้เป็นกรณีที่จงใจฝ่าฝืนข้อบังคับกรณีร้ายแรง เช่น

1. ลูกจ้างเคยขอเอารถใช้ส่วนตัวมาแล้วแต่ไม่ได้รับอนุญาตทำให้มองเห็นได้ว่าตรงนี้เป็น การจงใจไม่ขออนุญาต และก็รู้ที่อยู่ตามระเบียบต้องขออนุญาต
2. เรื่องการเจ็บป่วยและเสียชีวิตของมารดานั้น แม้เป็นเรื่องส่วนตัวที่น่าเห็นใจมาก แต่ก็มี การรู้ล่วงหน้าแล้ว จึงได้ลาหยุดพักก่อนประจำปีตั้งแต่วันที่ 1-4 ธันวาคม 2542 ไม่ใช่ การรู้แบบกะทันหัน
3. ระยะเวลาที่ใช้รถส่วนตัวก็เป็นเวลาถึง 6 วัน โดยไม่แจ้งให้ทราบ เป็นต้น

ผลของคดีอาจไม่เหมือนกันได้ ถ้าข้อเท็จจริงต่างกัน เช่น หากพนักงานขับรถของกิจการหนึ่ง เคยนำรถยนต์ไปใช้ส่วนตัวอยู่บ่อยๆ แล้วไม่เคยถูกร่วงกล่าวตักเตือนมาก่อน จนลูกจ้างก็พลอยนึกว่าทำได้ แกมคนขับรถคนอื่นๆ ก็ทำกัน แบบนี้ถ้านายจ้างวันดีคืนร้าย ลูกขึ้นมาเลิกจ้างลูกจ้างไปทันทีโดยไม่จ่ายค่าชดเชย ก็ไม่แน่ว่าใครจะชนะคดี

โดยหลักการแล้ว ที่จะกำหนดว่าการนำรถยนต์ของบริษัทไปใช้ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นเรื่องร้ายแรงได้นั้น ไม่น่าจะมีใครโต้แย้ง แต่การลงโทษเลิกจ้างเมื่อเกิดกรณีขึ้นจริงๆ ข้อเท็จจริงในรายละเอียดของเรื่องราวก็เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องดูเป็นกรณีๆ ไป อาจทำให้มาตรการลงโทษที่ใช้หนักเบาต่างกันไปด้วยก็ได้ครับ